

Militaire Spectator

MAANDBLAD

waarin opgenomen de officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht

UITGAVE:

Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap

Secretaris: R. A. C. Bertholee
Donkslagen 22, 4823 KE Breda

Ledenadministratie:
K. Doormanlaan 274, 2283 BB Rijswijk

HOOFDREDACTEUR:

T. de Kruijf
generaal-majoor der genie
p/a Defensieeergangen MPC 16Y
Postbus 20701, 2500 ES Den Haag
Telefoon (015) 15 27 00

ADJ.-HOOFDREDACTEUR:

A. C. L. Adema
commodore Koninklijke luchtmacht

REDACTEUREN:

ir. J. W. van Bommel
kolonel van de technische staf

J. M. J. Bosch
kolonel der cavalerie

drs. P. H. Kamphuis
hoofd Sectie Militaire Geschiedenis KL

F. H. Meulman
luitenant-kolonel Koninklijke luchtmacht

drs. G. J. C. Roozendaal
kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst

BUREAUREDACTIE/PRODUKTIE:

Kalvermarkt 32, 2511 CB Den Haag
Telefoon (070) 3 18 68 67

ABONNEMENTEN:

f 30,-, buitenland f 40,- per jaar
Losse nummers f 3,-

ADVERTENTIES:

Giethoorn-NND
Postbus 41, 7940 AA Meppel
Telefoon (05220) 6 66 66
I.s.m. CET Reclame & Publiciteit
Rogge 19, 5521 RX Eersel
Commerciële zaken: A. H. C. Thijssen
Telefoon (04970) 1 67 89

NADRUK VERBODEN

**alfabetisch register op de
162e jaargang — 1993**

Artikelenregister III

Auteursregister VIII

Recensieregister X

**Verklaring van de in dit register gebruikte
rubriek-afkortingen**

Ed = Editoriaal
MA = Meningen van anderen
AMA = Antwoord op meningen van anderen
V = Vakpers

Artikelenregister

A

Actieve luchtverdediging 2000. Lange-termijnvisie op grondgebonden luchtverdediging van de KLu, door R.S. van Dam en H. Emmens	481
Afweging tussen effectiviteit en efficiency. Composite (air) wing. -, door A. J. F. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk	283
Air. Composite (-) wing. Afweging tussen effectiviteit en efficiency, door A. J. F. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk	283
Alternatieve verdedigingsconceptie. Defensieve defensie als -, door F. H. Meulman	106
Amerika. Latijns- (V)	370
Antwoord op meningen van anderen	135
Armed forces of the People's Republic of China. The -, door S. Zhang	101
Artillerie. Dertig jaar traditievoortzetting Korps Rijdende -, door drs. B. Schoenmaker	165

B

Bajonet voor de infanterie. Een -, door A. Kruize en R. A. M. Biemans	269
Balkan. Turkije en de stabiliteit van de -, door prof. dr. R. Detrez	237
Bedrijfsvoering. De 43e Gemechaniseerde brigade en de „Pilot - 1 Lk”, door P. W. Strik en B. Koele ..	173
Beleid. Het Canadese veiligheids-, door A. C. Tjepkema	49
Belerende organisatie. De KL als -, door drs. P. Breman en drs. J. H. T. Straathof	331
Bestel. Het veiligheids- en de Britse krijgsmacht, door G. C. W. Soetermeer	259
Betrekkingen. Civiel-militaire -. Knelpunten en kansen, door mr. J. Hollander	467
Beveiliging. Grens- en grensverlegging. Verkenning van een grensgebied, door prof. dr. dr. G. Teitler	191
Beveiliging. Terrein- en object-, door ir. H. A. J. M. van Hoof	212
Bevelhebbers. Het primaat van de politiek en de verantwoordelijkheden van militaire -, door J. Schaberg	145
Blijft de NAVO? Het bondgenootschap. - (Ed)	373
Bondgenootschap. Het -. Blijft de NAVO? (Ed)	373
Bondgenootschappen. Vier eeuwen -, door prof. dr. C.B. Wels	474
Bondsrepubliek. Stationering van Nederlandse strijdkrachten in de -, door drs. P. J. C. Klein	264
Brigade. De 43e Gemechaniseerde - en de „Pilot Bedrijfsvoering 1 Lk”, door P. W. Strik en B. Koele	173
Britse krijgsmacht. Het veiligheidsbestel en de -, door G. C. W. Soetermeer	259
Bundeswehr. Het Duitse veiligheidsbeleid en de consequenties daarvan voor de -, door A. M. W. W. M. Kolsteren	315

C

Canadese veiligheidsbeleid. Het -, door A. C. Tjepkema	49
Century. The 21st -, the world, Russia and my son Sasha, door A.I. Wladimirov	513
Changing face of peacekeeping. The -, door J. S. Bremner en J. M. Snell	432
China. The armed forces of the People's Republic of -, door S. Zhang	101
Civiel-militaire betrekkingen. Knelpunten en kansen, door mr. J. Hollander	467
Composite (air) wing. Afweging tussen effectiviteit en efficiency, door A. J. F. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk	283
Coup. Rusland, een jaar na de -, door jhr. C. M. Storm van 'sGravesande	112
Crisis. Krijgsmacht en -, door prof. ir. M. A. W. Scheffelaar	357
Crisisbeheersing. Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse krijgsmacht en -, door H. Vos	34
Cultuur. Uitdunnen der rangen. - als oorzaak van verloop onder officieren, door drs. J. B. G. Born e.a.	121

D

Defensie. Defensieve - als alternatieve verdedigingsconceptie, door F. H. Meulman	106
Defensie onder druk. Strategische verandering in de krijgsmacht, door drs. H. G. Geveke en drs. W. N. A. Hoeke	67
Defensieleergangen. Van stafschool tot -, door J. S. E. F. Budziak en R. P. F. Seijn	245
Defensieve defensie als alternatieve verdedigingsconceptie, door F. H. Meulman	106
Delegeren en vrijheden. Hoezo anders? door B. Beumer	439
Dertig jaar traditievoortzetting Korps Rijdende Artillerie, door drs. B. Schoenmaker	165
Dienstplicht. Verdwijnt ook in Duitsland de -? door ir. A.C.J. Besselink	531
Divisie. 5 - in vogelvlucht, door drs. B. Schoenmaker	300
Divisie. Zomaar een infanterie-? door F. J. D. C. Egter van Wissekerke	292
Doctrine. De onderbelichte dimensie van de militaire professie, door J.F.W. van Angeren	488
Doelgericht. VN-optreden. -? (Ed)	189
43e Gemechaniseerde brigade en de „Pilot Bedrijfsvoering 1 Lk”. De -, door P. W. Strik en B. Koele	173
Duitse veiligheidsbeleid en de consequenties daarvan voor de Bundeswehr. Het -, door A. M. W. W. M. Kolsteren	315
Duitsland. Verdwijnt ook in - de dienstplicht? door ir. A.C.J. Besselink	531

E

<i>Editoriaal</i>	3, 47, 95, 143, 189, 235, 281, 329, 373, 415, 463,	511
1 Lk. De 43e Gemechaniseerde brigade en de „Pilot bedrijfsvoering –“, door P. W. Strik en B. Koele		173
Effectiviteit. Composite (air) wing. Afweging tussen – en efficiency, door A. J. F. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk		283
Efficiency. Composite (air) wing. Afweging tussen effectiviteit en –, door A. F. J. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk		283

F

Face of peacekeeping. The changing –, door J. S. Bremner en J. M. Snell		432
Flexibiliteit in de Koninklijke landmacht, door E. J. H. A. Kleinpenning		400
Forces. The armed – of the People's Republic of China, door S. Zhang		101
Franse krijgsmacht. Nederlandse vrijwilligers in – 1914-1918. Een reconstructie, door D. T. A. van Bavel		307
Functioneren van pantserinfanterie-eenheden. Invloed van kader op het –, door C. J. P. M. de Bont, A. L. W. Vogelaar en H. Kuipers		389

G

Gebruik van militair geweld voor humanitaire doeleinden, door drs. R. Jobse		417
Gemechaniseerde brigade. De 43e – en de „Pilot Bedrijfsvoering 1 Lk“, door P. W. Strik en B. Koele		173
Gevarieerde, multifunctionele vloot. Luchtransport. Op weg naar een –, door G.H.A. Schrijver		539
Geweld. Gebruik van militair – voor humanitaire doeleinden, door drs. R. Jobse		417
Global positioning system, door ing. C. N. d'Abo		383
Golfoorlog. De positie van de Koerden na de –, door drs. R. H. Hoff		59
Grensbeveiliging en grensverlegging. Verkenning van een grensgebied, door prof. dr. dr. G. Teitler		191
Grensgebied. Grensbeveiliging en grensverlegging. Verkenning van een –, door prof. dr. dr. G. Teitler		191
Grensverlegging. Grensbeveiliging en –. Verkenning van een grensgebied, door prof. dr. dr. G. Teitler		191
Grenzen. Krijgsmacht zonder –, door G. L. J. Huyser		18
Groep helikopters Koninklijke luchtmacht, door B. M. J. Jansen		337
Grondgebonden luchtverdediging. Actieve luchtverdediging 2000. Lange-termijnvisie op – van de KLu, door R.S. van Dam en H. Emmens		481

H

Helikopters. Groep – Koninklijke luchtmacht, door B. M. J. Jansen		337
---	--	-----

Humanitaire doeleinden. Gebruik van militair geweld voor –, door drs. R. Jobse		417
Humanitaire taak. Naar een –? door L. Sipkes		13
Huurlingenleger. De KL een –? (Ed)		235

I

Impossible. Mission –? (Ed)		329
Impressie. Rusland, een –, door B. Buitenga e.a.		82
Infanterie. Een bajonet voor de –, door A. Kruijze en R. A. M. Biemans		269
Infanterie. Invloed van kader op het functioneren van pantser–eenheden, door C. J. P. M. de Bont, A. L. W. Vogelaar en H. Kuipers		389
Infanterie. Een lans voor de –, door H. F. Coopmans (MA)		135
Infanterie. Een lans voor de –, door G. van Empelen e.a. (AMA)		135
Infanteriedivisie. Zomaar een –? door F. J. D. C. Egter van Wissekerke		292
Informatietechnologie. Kans voor de toekomst, door drs. W. A. C. de Boer en drs. A. F. Godeke		375, 425
Inlichtingen in een nieuwe veiligheidssituatie, door drs. S. J. G. Reyn en drs. F. M. Bazen		397
Instabiliteiten. Nieuwe –, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse krijgsmacht en crisisbeheersing, door H. Vos		34
Invloed van kader op het functioneren van pantserinfanterie-eenheden, door C. J. P. M. de Bont, A. L. W. Vogelaar en H. Kuipers		389
Israël 1991. Een sfeertekening in het licht van het Palestijnse probleem, door W. F. Vader		197

J

Jaar na de coup. Rusland, een –, door jhr. C. M. Storm van 'sGravesande		112
Jaren '90. De onzekere perspectieven van de –, door prof. mr. P. J. Teunissen		5

K

Kader. Invloed van – op het functioneren van pantserinfanterie-eenheden, door C. J. P. M. de Bont, A. L. W. Vogelaar en H. Kuipers		389
Kans voor de toekomst. Informatietechnologie. –, door drs. W. A. C. de Boer en drs. A. F. Godeke		375, 425
KL. De toekomst van de –. Hoe, als ... (Ed)		3
KL als (be)lerende organisatie. De –, door drs. P. Breman en drs. J. H. T. Straathof		331
KL een huurlingenleger? De – (Ed)		235
KLu. Actieve luchtverdediging 2000. Lange-termijnvisie op grondgebonden luchtverdediging van de –, door R.S. van Dam en H. Emmens		481
Koerden. De positie van de – na de Golfoorlog, door drs. R. H. Hoff		59

Koersk 1943, door drs. J. W. M. Schulten.....	344
Koninklijke landmacht. Flexibiliteit in de -, door E. J. H. A. Kleinpenning	400
Koninklijke luchtmacht. Groep helikopters -, door B. M. J. Jansen.....	337
Koninklijke luchtmacht 80 jaar (Ed)	281
Korps Rijdende Artillerie. Dertig jaar traditievoorzetting -, door drs. B. Schoenmaker	165
Koude Oorlog. Luchtmacht na de -, door W. C. Louwerse.....	97
Koude Oorlog. Oorlog voeren na de -. Veel vragen zonder antwoord (Ed)	415
Krijgsmacht. Nederlandse vrijwilligers in Franse - 1914-1918. Een reconstructie, door D. T. A. van Bavel	307
Krijgsmacht. Defensie onder druk. Strategische verandering in de -, door drs. H. G. Geveke en drs. W. N. A. Hoeke	67
Krijgsmacht. Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse - en crisisbeheersing, door H. Vos.....	34
Krijgsmacht. De noodzaak van een toereikende -, door E. van Middelkoop	25
Krijgsmacht. Het veiligheidsbestel en de Britse -, door G. C. W. Soetermeer	259
Krijgsmacht. Vrijheid en verandering in de -, door drs. B. A. Zonnenberg en prof. dr. C. W. Vroom	151
Krijgsmacht en crisis, door prof. ir. M. A. W. Schefelaar.....	357
Krijgsmacht zonder grenzen, door G. L. J. Huyser	18
Krijgsmachtdelen. Samenwerking tussen de - (Ed)	465

L

Landmacht. Flexibiliteit in de Koninklijke, door E. J. H. A. Kleinpenning	400
Lange Nederlandse militair in de verdrinking. De -, door E. Ellens.....	158
Lange-termijnvisie op grondgebonden luchtverdediging van de KLu. Actieve luchtverdediging 2000. -, door R.S. van Dam en H. Emmens.....	481
Lans voor de infanterie. Een -, door H. F. Coopmans (MA)	135
Lans voor de infanterie. Een -, door G. van Empelen e.a. (AMA)	135
Latijns-Amerika (V).....	370
Leergangen. Van stafschool tot Defensie-, door J. S. E. F. Budziak en R. P. F. Seijn	245
Leger. De KL een huurlingen- ? (Ed)	235
Legpenning. Militaire Spectator - (1993)	258
Lerende organisatie. De KL als (be)-, door drs. P. Breman en drs. J. H. T. Straathof	331
Logistiek van Nederlandse Unprofor-troepen in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt.....	498
Luchtmacht. Groep helikopters Koninklijke -, door B. M. J. Jansen.....	337
Luchtmacht. Koninklijke - 80 jaar (Ed)	281
Luchtmacht na de Koude Oorlog, door W. C. Louwerse.....	97
Luchttransport. Op weg naar een gevarieerde, multifunctionele vloot, door G.H.A. Schrijver	539
Luchtverdediging. Actieve - 2000. Lange-termijnvisie op grondgebonden luchtverdediging van de KLu, door R.S. van Dam en H. Emmens.....	481

M

Maat. Mens en - (Ed)	142
ME op rupsbanden die niemand mag slaan, door R. W. Meines	29
Meningen van anderen.....	135
Meningen van anderen. Antwoord op -	135
Mens en maat (Ed)	143
Militair. De lange Nederlandse - in de verdrinking, door E. Ellens.....	158
Militair geweld. Gebruik van - voor humanitaire doeleinden, door drs. R. Jobse	417
Militaire betrekkingen. Civiel- -. Knelpunten en kansen, door mr. J. Hollander	467
Militaire bevelhebbers. Het primaat van de politiek en de verantwoordelijkheden van -, door J. Schaberg	145
Militaire professie. Doctrine. De onderbelichte dimensie van de -, door J.F.W. van Angeren	488
Militaire psychiatrie, door prof. dr. J. M. W. Binneveld	128
Militaire Spectator legpenning (1993)	258
Mission impossible? (Ed)	329
Multifunctionele vloot. Luchttransport. Op weg naar een gevarieerde, -, door G.H.A. Schrijver.....	539
My son Sasha. The 21st century, the world, Russia and -, door A.I. Wladimirov	513

N

Naar een humanitaire taak? door L. Sipkes	13
NAVO. Het bondgenootschap. Blijft de - ? (Ed).....	373
Nederlandse krijgsmacht. Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De - en crisisbeheersing, door H. Vos.....	34
Nederlandse militair. De lange - in de verdrinking, door E. Ellens.....	158
Nederlandse strijdkrachten. Stationering van - in de Bondsrepubliek, door drs. P. J. C. Klein	264
Nederlandse Unprofor-troepen. Logistiek van - in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt.....	498
Nederlandse vrijwilligers in Franse krijgsmacht 1914-1918. Een reconstructie, door D. T. A. van Bavel	307
Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse krijgsmacht en crisisbeheersing, door H. Vos.....	34
Nieuwe veiligheidssituatie. Inlichtingen in een -, door drs. S. J. G. Reyn en drs. F. M. Bazen.....	397
Nieuwe veteranen. Van oude en - (Ed).....	511
Noodzaak van een toereikende krijgsmacht. De -, door E. van Middelkoop	25

O

Objectbeveiliging. Terrein- en -, door ir. H. A. J. M. van Hoof	212
Officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht	2, 46, 94, 142, 188, 234, 280, 328, 372, 414, 462, 510
Officieren. Uitdunnen der rangen. Cultuur als oorzaak van verloop onder -, door drs. J. B. G. Born e.a.....	121

Omvang van de strijdkrachten. De - (Ed).....	95	Psychiatrie. Militaire -, door prof. dr. J. M. W. Binneveld.....	128
Onderbelichte dimensie. Doctrine. De - van de militaire professie, door J.F.W. van Angeren.....	488	Psychologische ondersteuning. Stress, het operationele optreden en -, door drs. R. W. Jacobs....	252
Ondersteuning. Stress, het operationele optreden en psychologische -, door drs. R. W. Jacobs ...	252		
Onzekere perspectieven van de jaren '90. De -, door prof. mr. P. J. Teunissen	5		
Oorlog. Luchtmacht na de Koude -, door W. C. Louwerse.....	97		
Oorlog. Oorlog voeren na de Koude -. Veel vragen zonder antwoord (Ed)	415		
Oorlog. De positie van de Koerden na de Golf-, door drs. R. H. Hoff.....	59		
Oorlog voeren na de Koude Oorlog. Veel vragen zonder antwoord (Ed)	415		
Oorzaak van verloop onder officieren. Uitsluiting der rangen. Cultuur als -, door drs. J. B. G. Born e.a.....	121		
Oost-Slavonië. De start van operatie Unprofor in -, door J. A. Mulder	203		
Op weg naar een gevarieerde, multifunctionele vloot. Luchttransport. -, door G.H.A. Schrijver	539		
Operatie Unprofor. De start van - in Oost-Slavonië, door J. A. Mulder	203		
Operationele optreden. Stress, het - en psychologische ondersteuning. door drs. R. W. Jacobs...	252		
Optreden. Stress, het operationele - en psychologische ondersteuning, door drs. R. W. Jacobs...	252		
Optreden. VN--. Doelgericht? (Ed)	189		
Organisatie. De KL als (be)lerende -, door drs. P. Breman en drs. J. H. T. Straathof	331		
Oude en nieuwe veteranen. Van - (Ed).....	511		

P

Palestijnse probleem. Israël 1991. Een sfeer-tekening in het licht van het -, door W. F. Vader	197
Pantserinfanterie-eenheden. Invloed van kader op het functioneren van -, door C. J. P. M. de Bont, A. L. W. Vogelaar en H. Kuipers.....	398
Peacekeeping. The changing face of -, door J. S. Bremner en J. M. Snell	432
Peacekeeping en de rol van de Verenigde Naties, door prof. dr. N. Sybesma-Knol	445
People's Republic of China. The armed forces of the -, door S. Zhang	201
Perspectieven. De onzekere - van de jaren '90, door prof. mr. P. J. Teunissen	5
Pilot. De 43e Gemechaniseerde brigade en de „-Bedrijfsvoering 1 Lk”, door P. W. Strik en B. Koele	173
Politiek. Het primaat van de - en de verantwoordelijkheden van militaire bevelhebbers, door J. Schaberg.....	145
Positie van de Koerden na de Golfoorlog. De -, door drs. R. H. Hoff.....	59
Positioning system. Global -, door ing. C. N. d'Abo	383
Primaat van de politiek en de verantwoordelijkheden van militaire bevelhebbers. De -, door J. Schaberg.....	145
Prioriteiten. Nieuwe instabiliteiten, nieuwe -. De Nederlandse krijgsmacht en crisisbeheersing, door H. Vos.....	34

R

Raketten. Verdediging tegen tactische -, door W. G. van Leeuwen.....	77
Rangen. Uitsluiting der -. Cultuur als oorzaak van verloop onder officieren, door drs. J. B. G. Born e.a.....	121
Reconstructie. Nederlandse vrijwilligers in Franse krijgsdienst 1914-1918. Een -, door D. T. A. van Bavel	307
Rol van de Verenigde Naties. Peacekeeping en de -, door prof. dr. N. Sybesma-Knol.....	445
Rupsbanden. ME op - die niemand mag slaan, door R. W. Meines.....	29
Rusland, een impressie, door B. Buitenga e.a	82
Rusland, een jaar na de coup, door jhr. C. M. Storm van 'sGravesande.....	112
Russia. The 21st century, the world, - and my son Sasha, door A.I. Wladimirov	513
Rijdende Artillerie. Dertig jaar traditievoortzetting Korps -, door drs. B. Schoenmaker	165

S

Samenwerking tussen de krijgsmachtdelen (Ed)	465
Sfeer-tekening. Israël 1991. Een - in het licht van het Palestijnse probleem, door W. F. Vader	197
Slavonië. De start van operatie Unprofor in Oost-, door J. A. Mulder	203
Soldatenwerk? (Ed).....	47
Spectator. Militaire - legpenning (1993).....	258
Staakt-het-vuren. Wapenstilstand en -, door mr. R. M. Eiting	521
Stabiliteit. Turkije en de - van de Balkan, door prof. dr. R. Detrez	237
Stafschool. Van - tot Defensieleergangen, door J. S. E. F. Budziak en R. P. F. Seijn	245
Start van operatie Unprofor in Oost-Slavonië. De -, door J. A. Mulder	203
Stationering van Nederlandse strijdkrachten in de Bondsrepubliek, door drs. P. J. C. Klein.....	264
Strategische verandering. Defensie onder druk. - in de krijgsmacht, door drs. H. G. Geveke en drs. W. N. A. Hoeke	67
Stress, het operationele optreden en psychologische ondersteuning, door drs. R. W. Jacobs	252
Strijdkrachten. De omvang van de - (Ed).....	95
Strijdkrachten. Stationering van Nederlandse - in de Bondsrepubliek, door drs. P. J. C. Klein.....	264

T

Taak. Naar een humanitaire - ? door L. Sipkes.....	13
Tactische raketten. Verdediging tegen -, door W. G. van Leeuwen.....	77

Technologie. Informatie-. Kans voor de toekomst, door drs. W. A. C. de Boer en drs. A. F. Godeke	375, 425	drs. B. A. Zonnenberg en prof. dr. C. W. Vroom Verantwoordelijkheden van militaire bevelhebbers. Het primaat van de politiek en de -, door J. Schaberg	151 145
Terrein- en objectbeveiliging, door ir. H. A. J. M. van Hoof	212	Verdediging. Actieve lucht- 2000. Lange-termijnvisie op grondgebonden luchtverdediging van de KLu, door R.S. van Dam en H. Emmens	481
Toekomst. Informatietechnologie. Kans voor de -, door drs. W. A. C. de Boer en drs. A. F. Godeke	375, 425	Verdediging. Actieve luchtverdediging 2000. Lange-termijnvisie op grondgebonden lucht- van de KLu, door R.S. van Dam en H. Emmens	481
Toekomst van de KL. De -. Hoe, als... (Ed)	3	Verdediging tegen tactische raketten, door W. G. van Leeuwen	77
De toekomst van de krijgsmacht (themanummer)			
De toekomst van de KL. Hoe, als	3	Verdedigingsconceptie. Defensieve defensie als alternatieve -, door F. H. Meulman	106
De onzekere perspectieven van de jaren '90, door prof. mr. P. J. Teunissen	5	Verdrukking. De lange Nederlandse militair in de -, door E. Ellens	158
Naar een humanitaire taak? door L. Sipkes	13	Verdwijnt ook in Duitsland de dienstplicht? door ir. A.C.J. Besselink	531
Krijgsmacht zonder grenzen, door G. L. J. Huyser	18	Verenigde Naties. Peacekeeping en de rol van de -, door prof. dr. N. Sybesma-Knol	445
De noodzaak van een toereikende krijgsmacht, door E. van Middelkoop	25	Verkenning. Grensbeveiliging en grensverlegging. - van een grensgebied? door prof. dr. G. Teitler	191
ME op rupsbanden die niemand mag slaan, door R. W. Meines	29	Verlegging. Grensbeveiliging en grens-. Verkenning van een grensgebied, door prof. dr. G. Teitler	191
Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse krijgsmacht en crisisbeheersing, door H. Vos	34	Verloop onder officieren. Uitdunnen der rangen. Cultuur als oorzaak van -, door drs. J. B. G. Born e.a.	121
Toereikende krijgsmacht. De noodzaak van een -, door E. van Middelkoop	25	Veteranen. Van oude en nieuwe - (Ed)	511
Traditievoortzetting. Dertig jaar - Korps Rijdende Artillerie, door drs. B. Schoenmaker	165	Vier eeuwen bondgenootschappen, door prof. dr. C.B. Wels	474
Transport. Lucht-. Op weg naar een gevarieerde, multifunctionele vloot, door G.H.A. Schrijver	539	Visie op grondgebonden luchtverdediging van de KLu. Actieve luchtverdediging 2000. Lange-termijn-, door R.S. van Dam en H. Emmens	481
Turkije en de stabiliteit van de Balkan, door prof. dr. R. Detrez	237	Vloot. Luchttransport. Op weg naar een gevarieerde, multifunctionele -, door G.H.A. Schrijver	539
21st century, the world, Russia and my son Sasha. The -, door A.I. Wladimirov	513	VN-optreden. Doelgericht? (Ed)	189

U

Uitdunnen der rangen. Cultuur als oorzaak van verloop onder officieren, door drs. J. B. G. Born e.a.	121	Vrijheden. Delegeren en -. Hoezo anders? door B. Beumer	439
Unprofor. De start van operatie - in Oost-Slavonië, door J. A. Mulder	203	Vrijheid en verandering in de krijgsmacht, door drs. B. A. Zonnenberg en prof. dr. C. W. Vroom	151
Unprofor-troepen. Logistiek van Nederlandse - in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt	498	Vrijwilligers. Nederlandse - in Franse krijgsmacht 1914-1918. Een reconstructie, door D. T. A. van Bavel	307

V

Vakpers	369	Wapenstilstand en staakt-het-vuren, door mr. R.M. Eiting	521
Van oude en nieuwe veteranen (Ed)	511	Werk, Soldaten- ? (Ed)	47
Van stafschool tot Defensieleergangen, door J. S. E. F. Budziak en R. P. F. Seijn	245	Wing. Composite (air) -. Afweging tussen effectiviteit en efficiency, door A. J. F. Rotteveel en F. W. J. van Weverwijk	283
Veiligheidsbeleid. Het Canadese -, door A. C. Tjepkema	49	World. The 21st century, the -, Russia and my son Sasha, door A.I. Wladimirov	513
Veiligheidsbeleid. Het Duitse - en de consequenties daarvan voor de Bundeswehr, door A. M. W. W. M. Kolsteren	315	Z	
Veiligheidsbestel en de Britse krijgsmacht. Het -, door G. C. W. Soetermeer	259	Zomaar een infanteriedivisie? door F. J. D. C. Egter van Wissekerke	292 ▶
Veiligheidssituatie. Inlichtingen in een nieuwe -, door drs. S. J. G. Reyn en drs. F. M. Bazen	397		
Verandering. Defensie onder druk. Strategische - in de krijgsmacht, door drs. H. G. Geveke en drs. W. N. A. Hoeke	67		
Verandering. Vrijheid en - in de krijgsmacht, door			

Auteursregister

A

- Abo, ing. C. N. d'. Global positioning system 383
 Angeren, J.F.W. van. Doctrine. De onderbelichte
 dimensie van de militaire professie 488

B

- Bavel, D. T. A. van. Nederlandse vrijwilligers in
 Franse krijgsdienst 1914-1918. Een recon-
 structie 307
 Besselink, ir. A.C.J. Verdwijnt ook in Duitsland de
 dienstplicht? 531
 Beumer, B. Delegeren en vrijheden. Hoezo anders? 439
 Binneveld, prof. dr. J. M. W. Militaire psychiatrie..... 128
 Boer, drs. W. A. C. de, en drs. A. F. Godeke. Infor-
 matietechnologie. Kans voor de toekomst 375, 425
 Bont, C. J. P. M. de, A. L. W. Vogelaar en H. Kui-
 pers. Invloed van kader op het functioneren van
 pantserinfanterie-eenheden 389
 Born, drs. J. B. G., e.a. Uitdunnen der rangen. Cul-
 tuur als oorzaak van verloop onder officieren..... 121
 Breman, drs. P., en drs. J. H. T. Straathof. De KL
 als (be)lerende organisatie..... 331
 Bremner, J. S., and J. M. Snell. The changing face
 of peacekeeping 432
 Budziak, J. S. E. F., en R. P. F. Seijn. Van staf-
 school tot Defensieleergangen 245
 Buitenga, B., e.a. Rusland, een impressie 82

C

- Coopmans, H. F. Een lans voor de infanterie (MA) 135

D

- Dam, R.S. van, en H. Emmens. Actieve luchtver-
 dediging 2000. Lange-termijnvisie op grondge-
 bonden luchtverdediging van de KLu..... 481
 Detrez, prof. dr. R. Turkije en de stabiliteit van de
 Balkan 237

E

- Egter van Wissekerke, F. J. D. C. Zomaar een in-
 fanteriedivisie? 292
 Eiting, mr. R.M. Wapenstilstand en staakt-het-vu-
 ren 521
 Ellens, E. De lange Nederlandse militair in de ver-
 drugging 158
 Empelen, G. van, e.a. Een lans voor de infanterie
 (AMA)..... 135

G

- Geveke, drs. H. G., en drs. W. N. A. Hoeke. Defen-
 sie onder druk. Strategische verandering in de
 krijgsmacht..... 67
 Grisnigt, M.A. Logistiek van Nederlandse Unprofor-
 troepen in het eerste jaar 498

H

- Hoff, drs. R. H. De positie van de Koerden na de
 Golfoorlog 59
 Hollander, mr. J. Civiel-militaire betrekkingen.
 Knelpunten en kansen 467
 Hoof, ir. H. A. J. M. van. Terrein- en objectbeveili-
 ging 212
 Huyser, G. L. J. Krijgsmacht zonder grenzen..... 18

J

- Jacobs, drs. R. W. Stress, het operationele optre-
 den en psychologische ondersteuning..... 252
 Jansen, B. M. J. Groep helikopters Koninklijke
 luchtmacht 337
 Jobse, drs. R. Gebruik van militair geweld voor hu-
 manitaire doeleinden 417

K

- Klein, drs. P. J. C. Stationering van Nederlandse
 strijdkrachten in de Bondsrepubliek..... 264
 Kleinpenning, E. J. H. A. Flexibiliteit in de Konink-
 lijke landmacht 400
 Kolsteren, A. M. W. W. M. Het Duitse veiligheidsbe-
 leid en de consequenties daarvan voor de Bun-
 deswehr..... 315
 Kruize, A., en R. A. M. Biemans. Een bajonet voor
 de infanterie..... 269

L

- Leeuwen, W. G. van. Verdediging tegen tactische
 raketten 77
 Louwerse, W. C. Luchtmacht na de Koude Oorlog 97

M

- Meines, R. W. ME op rupsbanden die niemand
 mag slaan 29
 Meulman, F. H. Defensieve defensie als alterna-

tieve verdedigingsconceptie	106
- Defensieve defensie. Naar een defensieve heroriëntatie van aerospace power	218
Middelkoop, E. van. De noodzaak van een toereikende krijgsmacht	25
Mulder, J. A. De start van operatie Unprofor in Oost-Slavonië.....	203

R

Reyn, drs. S. J. G., en drs. F. M. Bazen. Inlichtingen in een nieuwe veiligheidssituatie	397
Rotteveel, A. J. F., en F. W. J. van Weverwijk. Composite (air) wing. Afweging tussen effectiviteit en efficiency	283

S

Schaberg, J. Het primaat van de politiek en de verantwoordelijkheden van militaire bevelhebbers	145
Scheffelaar, prof. ir. M. A. W. Krijgsmacht en crisis	357
Schoenmaker, drs. B. Dertig jaar traditievoortzetting Korps Rijdende Artillerie	165
- 5 Divisie in vogelvlucht	300
Schrijver, G.H.A. Luchttransport. Op weg naar een gevarieerde, multifunctionele vloot	539
Schulten, drs. J. W. M. Koersk 1943	344
Sipkes, L. Naar een humanitaire taak?	13
Soetermeer, G. C. W. Het veiligheidsbestel en de Britse krijgsmacht.....	259
Storm van 'sGravesande, jhr. C. M. Rusland, een jaar na de coup.....	112
Strik, P. W., en B. Koele. De 43e Gemechaniseerde brigade en de „Pilot Bedrijfsvoering 1 Lk”	173

Sybesma-Knol, prof. dr. N. Peacekeeping en de rol van de Verenigde Naties.....	445
--	-----

T

Teitler, prof. dr. dr. G. Grensbeveiliging en grensverlegging. Verkenning van een grensgebied.....	191
Teunissen, prof. mr. P. J. De onzekere perspectieven van de jaren '90.....	5
Tjepkema, A. C. Het Canadese veiligheidsbeleid	49

V

Vader, W. F. Israël 1991. Een sfeertekening in het licht van het Palestijnse probleem	197
Vos, H. Nieuwe instabiliteiten, nieuwe prioriteiten. De Nederlandse krijgsmacht en crisisbeheersing.....	34

W

Wels, prof. dr. C.B. Vier eeuwen bondgenootschappen	474
Wladimirov, A.I. The 21st century, the world, Russia and my son Sasha.....	513

Z

Zhang, S. The armed forces of the People's Republic of China	101
Zonnenberg, drs. B. A., en prof. dr. C. W. Vroom. Vrijheid en verandering in de krijgsmacht.....	151

Recensieregister

Als een goet instrument, door L. P. van Oppen	459	Kracht van Nederland. De -, o.r.v. N. C. F. van Sas	87
Arms industry limited, o.r.v. H. Wulf.....	507	Leven voor de luchtvaart, door drs. R. de Winter.....	225
Atlantikwall in Zeeland en Vlaanderen, door H. Sak- kers en J. N. Houterman.....	39	Lexicon politiek-militair-strategische termen, door drs. K. A. Nederlof.....	184
Balkan. De -, door R. Detrez.....	508	Limited partnership. The -, o.r.v. J.E. Gooby en B. Morel.....	505
Biafra-oorlog 1967-1970. De -, door jhr. mr. J. L. R. Huyldecoper van Nigtevecht en A. van Emden ..	228	List of bedrog, door drs. J. Schulten.....	40
Chronology of the war at sea 1939-1945, door J. Rohwer en G. Hümmelchen	186	MHQ. The quarterly journal of military history.....	323
Churchill, strategy and history, door T. Ben-Moshe	551	Midden-Oosten. Het -, door R. Hoff.....	43
Collins encyclopedia of military history. The -, door R.E. en T.N. Dupuy	550	Militär-geschichtliche Beiträge, afl. 1-4, o.r.v. W. Heinemann e.a.	135
Command performance, door P. B. Stares.....	39	Militär-geschichtlicher Reiseführer Verdun, door H. Rohde en R. Ostrovsky.....	408
Controlling the development and spread of military technology, o.r.v. H. G. Brauch e.a.....	38	Military man, family man, door R. Jolly	456
Defence, welfare and growth, o.r.v. S. Chan en A. Mintz	273	Military technological innovation and stability in a changing world, o.r.v. W. A. Smit, J. Grin en L. Voronkow	367
Diplomatiek dagboek Moskou, door P. Buwalda	44	Modern Germany reconsidered 1870-1945, o.r.v. G. Martel.....	91
1000 jaren Polen en Nederland, door L. Thijssen	325	Nederland en de nieuwe wereld, door P.C. Em- mens, H.Ph. Vogel en H.W. van den Doel.....	504
Dutch-American relations 1945-1969, o.r.v. H. Loeber	91	Nederland stromenland, door P. Lucardie.....	227
Er is geen held voor nodig, door H. N. Schwarzkopf en P. Petre.....	228	Nederlands-Indië 1942, o.r.v. P. Groen en E. Tou- wens-Bouwsma	366
Europa, gezien vanuit de lucht, door J. Morris.....	89	Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten. de -, door F.A.C. Kluiters.....	508
Europe and naval arms control in the Gorbachev area, o.r.v. A. Fürst. V. Heise en S. Miller.....	456	On future war, door M. van Creveld	185
European insights, door A. M. en W. Brassloff.....	41	Oorlog in de middeleeuwen, o.r.v. A. J. Brand.....	229
Falende overheden? o.r.v. J. J. F. Heins.....	184	Oorlog lost nooit iets op, door H. L. Wesseling.....	410
Friesland 1940-1945, o.r.v. L. van Kampen e.a.....	228	Oorlogsdocumentatie '40-'45, o.r.v. N. D. J. Bar- nouw e.a.	325
Geheime oorlog 40/45, door F. Strubbe	411	Oorsprong van oorlog. De -, door A. Ferrill.....	276
Gevechtsvliegtuigen voor de KLu, door D. Starink ...	410	Organisatiestructuren, door H. Mintzberg	367
Golfkrieg. Der -, door W. Wolf.....	272	Oxford companion to the politics of the world. The -, o.r.v. J. Krieger e.a.	550
Grote misverstand. Het -, door prof. dr. Y. Vanden Berghe.....	88	Parlementaire geschiedenis van het militaire straf- trafproces- en tuchtrecht, door mr. G. Lindner	182
Gijzelaars van St. Michielsgestel. De -, door J. C. H. Blom.....	275	Political economy of military spending in the USA. The -, o.r.v. A. Mintz	274
Hell's Highway, door G. E. Koskimaki.....	43	Politics in the Middle-East, door E. Kedourie.....	182
Hitler en Stalin, door A. Bullock	90	Politieke delicten of terrorisme, door mr. J. E. Wan- ders	228
Hoe bouwen wij Rusland weer op? door A. Solzje- nitsyn.....	139	Prins-Gemaal. De -, door H. van Wijnen.....	226
Ik zou weer zo gek zijn, door H. S. R. Meijer	274	Reader in international relations and political theory. A -, o.r.v. H. Williams, M. Wright en T. Evans.....	452
In dienst van de vrede, door J. C. L. Bolderman	455	Reluctant nation, door D. Day.....	275
In een land van justitie, door H. Diederiks	369	River Kwai railway, door C. Kinvig	321
In the service of peace in the Middle East 1967- 1979, door E. Siilasvuo	454	Security without nuclear weapons, o.r.v. R. Cowen- Carp.....	180
International law of armed conflict. The -, door E. Kwakwa.....	457	Sinai peace front. The -, door B. Stjernfelt.....	453
Koopmans' compendium voor het staatsrecht, bew. door Th. L. Bellekom e.a.	180	Soedan, een land van tegenstellingen, door J. van	
Koude Oorlog. De -, o.r.v. J. Hoffenaar en G. Teitler	369		

Doggenaar.....	324	Voor hen die vielen – Jackson 1992, door W. H. Lutgert en R. de Winter.....	410
Staats- en natievorming in Willem I's koninkrijk (1815-1830), o.r.v. C. A. Tamse en E. Witte.....	180	Voor langdurige en eervolle dienst, door B. Schoenmaker.....	409
Stormtroop tactics, door B. I. Gudmundsson.....	322	Voor trouwe dienst, door A. F. van Ommen.....	410
Struggle for mastery in Europe 1848-1918. The -, door A. J. P. Taylor.....	138		
Swords of lightning, door T. White.....	225	Wars and peace treaties 1816-1991, door E. Goldstein.....	42
Test policy in defense, door B.R. Gifford en L.C. Wing.....	506	Wereld volgens de Bosatlas 1877 – heden. De – Wereldorde en machtspolitiek, door K. van der Pijl.....	368 505
Tilburg als militaire stad, door H. Roozenbeek.....	408	Western Europe and the Gulf, o.r.v. N. Gnesotto en J. Roper.....	183
200 jaar Rijdende artillerie 1793-1993, door B. Schoenmaker en J. P. C. M. van Hoof.....	273	Winnen zonder strijd, door Soen Tzoe.....	320
Van Rudelsheimstichting tot Van Helsingenkazerne, door Th. de Jong.....	409	World armaments and disarmament (Sipri yearb. 1992).....	183
Veiligheid van Europa. De -, o.r.v. M. C. Brands e.a.....	137	World inventory of plutonium and highly enriched uranium 1992, door D. Albright, F. Berkhout en W. Walker.....	458
Verleden tijd, dl 3, door S. Derks.....	506	World's navies. The -, door D. Miller.....	137
Verlorene Siege, door E. von Manstein.....	411		
Volk voor Indië, door M. Bossenbroek.....	38	Zeg mij aan wie ik toebehoor, door dr. C.M. Schulten.....	550
Volkskrant stijlboek. de -, o.r.v. H. van Gessel e.a.....	140		

